

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3330

Vragen van het lid **Kops** (PVV) aan de Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat over *het opkopen van duurzame-energiepapieren in het buitenland* (ingezonden 1 juni 2021).

Antwoord van Staatssecretaris Yeşilgöz-Zegerius (Economische Zaken en Klimaat) (ontvangen 25 juni 2021).

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht «Nederland moet maximale rekening betalen om energiedoelen te halen»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Deelt u de conclusie dat het van peperduur amateurisme getuigt dat Nederland maar al te graag het braafste klimaatjongetje van de EU-klas wil zijn en daarom vele miljarden verspilt aan duurzame energie, terwijl het EU-klimaatdoel (14 procent in 2020) niet eens wordt gehaald?

Antwoord 2

Nee. We hebben als Nederland samen met de 26 andere lidstaten van de Europese Unie afspraken gemaakt over het tegengaan van klimaatverandering. Deze afspraken zijn van belang om verdere opwarming van de aarde tegen te gaan. Onderdeel van die Europese afspraken zijn de nationale doelstellingen met betrekking tot CO₂-reductie, hernieuwbare energie productie en energiebesparing.

Voor 2020 heeft Nederland in Europees verband afgesproken dat 14% van het totale Nederlandse energieverbruik uit duurzame bronnen zou worden opgewekt. Alhoewel het aandeel hernieuwbare energie het afgelopen jaar fors is toegenomen, klopt het dat Nederland de doelstelling van 14% met alleen binnenlandse productie nog niet heeft gehaald. Om het resterende tekort te dichten, wordt statistische overdracht ingezet als een noodzakelijk sluitstuk. Dat neemt niet weg dat er een enorme groei in hernieuwbare

¹ NOS, 31 mei 2021 «Nederland moet maximale rekening betalen om energiedoelen te halen» (<https://nos.nl/artikel/2382993-nederland-moet-maximale-rekening-betalen-om-energie-doelen-te-halen>)

energie heeft plaatsgevonden om een bijdrage te leveren aan 49% CO₂-reductie in 2030. De middelen die besteed zijn aan die hernieuwbare energieprojecten zijn dan ook zeker niet verspild.

Vraag 3

Deelt u de conclusie dat dit aantoonbaar is dat de klimaatdoelen – zowel door de EU als door uzelf vastgesteld – simpelweg onhaalbaar en onbetaalbaar zijn? Zo nee, hoe vindt u zelf dat het gaat?

Antwoord 3

Nee, die conclusie deel ik niet. De klimaatdoelen, zowel Europees als nationaal, zijn ambitieus maar dat is ook nodig om de opwarming van de aarde te beperken tot ruim onder de 2 graden Celsius en te streven naar 1,5 graden Celsius, zoals afgesproken in de Overeenkomst van Parijs. De afgelopen jaren heeft Nederland met het Energieakkoord en het Klimaatakkoord invulling gegeven aan deze afspraken. Door een combinatie van factoren duurt de uitvoering van de afspraken in een aantal gevallen langer dan gepland. Hierdoor heeft Nederland haar doelstelling voor hernieuwbare energie in 2020 niet behaald met alleen binnenlandse productie. Dat neemt niet weg dat we op de goede weg zijn. In 2020 steeg het aandeel hernieuwbare energie met meer dan 20%. Dat is de grootste stijging ooit. De komende jaren zal deze stijging zich doorzetten in lijn met de doelstellingen voor 2030.

Vraag 4, 5

Deelt u de conclusie dat het opkopen van duurzame-energiepapieren in het buitenland – om het EU-klimaatdoel, op papier althans, alsnog te halen – niets anders is dan een peperdure boekhoudkundige klimaattruc? Zo nee, wat is het dan wel?

Deelt u de mening dat het te krankzinnig voor woorden is om 200 miljoen euro te betalen voor energie die Nederland feitelijk helemaal niet krijgt, maar die alleen bedoeld is om uw eigen klimaatcijfertjes op te krikken?

Antwoord 4, 5

De Europese Richtlijn Hernieuwbare Energie (RED, 2009/28/EG) biedt de mogelijkheid om het aandeel hernieuwbare energie te verhogen in samenwerking met andere lidstaten. Daarmee is statistische overdracht een legitieme vorm van Europese energiesamenwerking die een kostenefficiënte en tijdige transitie in Europa bevordert. Bij de onderhandelingen van de RED in 2009 was Nederland voorstander van deze vorm van flexibiliteit voor een zo efficiënt mogelijke transitie in Europa.

Om de resterende opgave in te vullen, was statistische overdracht voor Nederland een noodzakelijk sluitstuk van een breder pakket aan maatregelen om de Europese doelstelling te realiseren. Eerder is al voorzien in een aanvullend pakket met nationale maatregelen om het tekort zo ver mogelijk te dichten met binnenlandse productie. O.a. vanwege de lange doorlooptijden van hernieuwbare energieprojecten, was statistische overdracht de enige resterende mogelijkheid om een eventuele boete en/of dwangsom voor het niet halen van de doelstelling te voorkomen.

Daarbij is bij de statistische overdracht met Denemarken afgesproken dat de middelen besteed worden aan een nieuw waterstofproject. Ondanks dat er geen extra hernieuwbare elektriciteit wordt opgewekt, dragen de middelen van statistische overdracht hiermee wel bij aan de Europese energietransitie (Kamerstuk 32 813, nr. 614). Het overleg met de Deense collega's over de invulling van het nieuwe waterstofproject loopt.

Vraag 6

Hoe is het mogelijk dat uw ministerie aanvankelijk uitging van een bedrag tussen de 100 en 200 miljoen euro en het uiteindelijk 200 miljoen euro – het maximale – is geworden?² Welke rekenmethode wordt er bij het ministerie gebruikt?

² NOS, 19 juni 2020 «Kabinet koopt duurzame energie in Denemarken» (<https://nos.nl/artikel/2337864-kabinet-koopt-duurzame-energie-in-denemarken>)

Antwoord 6

Zoals ik in mijn brief over de uitvoering van het Urgenda-vonnis van 24 april jl. (Kamerstuk 32 813, nr. 496) aangaf, was het precieze tekort over 2020 nog erg onzeker ten tijde van de onderhandelingen. Daarom is ingezet op een flexibele hoeveelheid, zodat we niet te weinig en ook niet te veel zouden kopen. De gehanteerde bandbreedte is destijds gebaseerd op de best beschikbare cijfers, o.a. uit de notitie van het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) over de invloed van de coronacrisis op de Nederlandse broekasgasemissies in 2020. Door de gehanteerde bandbreedte is het de verwachting dat Nederland voldoet aan de doelstelling, doordat precies de juiste hoeveelheid statistische overdracht kan worden gekocht om het resterende tekort te dichten.

Vraag 7

Deelt u de conclusie dat het van een pervers EU-systeem getuigt dat er linksom of rechtsom bizar veel geld over de balk gesmeten wordt – hetzij aan duurzame energie (zelf geproduceerd of op papier opgekocht), hetzij aan een boete / dwangsom als de Europese Commissie Nederland in gebreke stelt voor het niet-halen van het EU-klimaatdoel?

Antwoord 7

Nee, die conclusie deel ik niet. De energietransitie is essentieel om de klimaatdoelstellingen te behalen en daarvoor zijn investeringen nodig van alle lidstaten. Om ervoor te zorgen dat alle lidstaten zich aan de klimaatafspraken houden, is het logisch dat er consequenties volgen op het niet behalen van de doelstellingen.

Vraag 8

Bent u ertoe bereid geen cent uit te geven aan het opkopen van duurzame-energiepapieren in het buitenland, te erkennen dat de klimaatdoelen onhaalbaar en onbetaalbaar zijn, en onmiddellijk te stoppen met uw onzinnige klimaatbeleid?

Antwoord 8

Nee, daar ben ik niet toe bereid. Nationaal en Europees klimaatbeleid zijn nodig om de opwarming van de aarde te beperken tot ruim onder de 2 graden Celsius en te streven naar 1,5 graden Celsius, zoals afgesproken in de Overeenkomst van Parijs. In het kader hiervan hebben we in Europa afspraken gemaakt over klimaat- en energiedoelstellingen. Voor het jaar 2020 is statistische overdracht een noodzakelijk sluitstuk om onze doelstelling van 14% hernieuwbare energie te halen. Hoewel het de voorkeur heeft om aan onze doelstelling te voldoen door middel van binnenlandse hernieuwbare energieproductie, was statistische overdracht vanwege de lange doorlooptijden van hernieuwbare energieprojecten de enige mogelijkheid om een mogelijke boete en dwangsom van de Europese Commissie te voorkomen.